

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کلیه امتیازهای این پایان‌نامه به دانشگاه بوعلی سینا تعلق دارد. در صورت استفاده از تمام یا بخشی از مطالب این پایان‌نامه در مجلات، کنفرانس‌ها و یا سخنرانی‌ها، باید نام دانشگاه بوعلی سینا یا استاد راهنمای پایان‌نامه و نام دانشجو با ذکر مأخذ و ضمن کسب مجوز کتبی از دفتر تحصیلات تکمیلی دانشگاه ثبت شود. در غیر این صورت مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت. درج آدرس‌های ذیل در کلیه مقالات خارجی و داخلی مستخرج از تمام یا بخشی از مطالب این پایان‌نامه در مجلات، کنفرانس‌ها و یا سخنرانی‌ها الزامی می‌باشد.

....., Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran.

مقالات خارجی

..... گروه دانشکده دانشگاه بوعلی سینا، همدان.

مقالات داخلی

دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی

گروه علوم اجتماعی

پایان نامه:

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته جامعه شناسی

عنوان:

بررسی تعامل کنشگری در حوزه عمومی مجازی و واقعی در بین دانشجویان

دانشگاه بوعلی سینا همدان

استاد راهنما:

دکتر اکرم محمدی

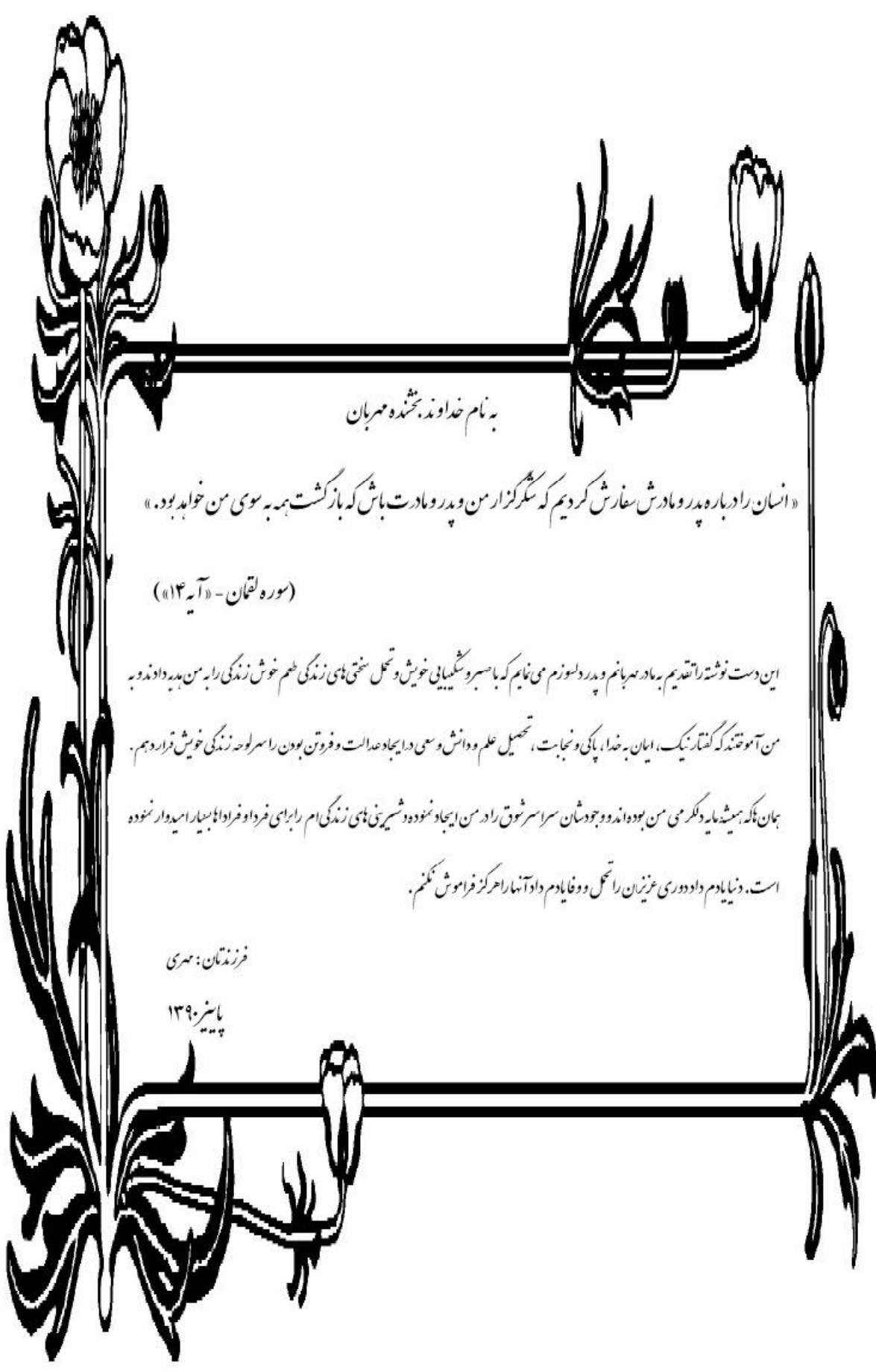
استاد مشاور:

دکتر اسداله نقدی

پژوهشگر:

مهری سعیدی مقدم

۱۲ مهر ۱۳۹۰

به نام خداوند، شکرده مهربان

« انسان را درباره پدر و مادرش سزاوار کردیم که شکرگزار من و پدر و مادرت باش که بازگشت همه به سوی من خواهد بود. »

(سوره لقمان - آیه ۱۴)

این دست نوشته را تقدیم به مادر، ننه بانم و پدر و سوزم می‌نمایم که با سبر و سنگیایی خویش و تحمل سختی‌های زندگی طعم خوش زندگی را به من بدهد و داندوبه من آموختند که گفتار نیک، ایمان به خدا، پاکي و نجابت، تحصیل علم و دانش و سعی در ایجاد عدالت و فروتن بودن را سرلوحه زندگی خویش قرار دهم. جهان‌ها که همیشه مایه دگرگونی من بوده اند و جو دشمن سرا سرتوق را در من ایجاد نموده شیرینی‌های زندگی ام را برای فزاد و افراد بسیار امیدوار نموده است. دنیا یادم داد و دوری عزیزان را تحمل و وفا یادم داد و آنرا مرا مرکز فراموش نکنم.

فرزندان: مبری

پاسخ ۱۳۹۰

پاسکزاری

حمد و سپاس خدایی که انسان را آفرید و به او قدرت تفکر و تعلق بخشید، تا در سایه الطاف بی‌کرانش همواره به کسب و تحصیل علم سپردارم و اکنون که به یاری خدا در شرف فارغ التحصیلی دوره کارشناسی ارشد قرار گرفته‌ام بر خود واجب می‌دانم که از زحمات و سوزانه‌وبی‌دریغ پدر، مادر و برادرانم که مایه افتخارم هستند تقدیر و تشکر به عمل آورم، همچنین از استاد راهنما سرکار خانم دکتر اکرم محمدی و استاد مشاور جناب آقای دکتر اسدالله تقدی و تاهمی عزیزانی (آقای دکتر اکبری، آقای پاک‌نش، مریم بخشی، زهرا حیدری، الهام کولی‌وند، بنفشه رضایی و زهره بختیاری) که به نحوی در طول دوران تحصیل راهنمای اینجانب بوده‌اند، و توفیق روز افزون تک‌تک آنان را از درگاه خداوند منان خواستارم.

دانشگاه بوعلی سینا
مشخصات رساله/پایان نامه تحصیلی

عنوان :

بررسی تعامل کنشگری در حوزه عمومی مجازی و واقعی در بین دانشجویان دانشگاه بوعلی سینا همدان

نام نویسنده : مهری سعیدی مقدم

نام استاد/اساتید راهنما : دکتر اکرم محمدی

نام استاد/اساتید مشاور : دکتر اسدالله نقدی

دانشکده : اقتصاد و علوم اجتماعی

گروه آموزشی : علوم اجتماعی

رشته تحصیلی : علوم اجتماعی

گرایش تحصیلی : جامعه شناسی

مقطع تحصیلی : کارشناسی ارشد

تاریخ تصویب : ۱۳۸۹/۱۰/۲۲

تاریخ دفاع : ۱۳۹۰/۷/۱۲

تعداد صفحات : ۱۴۲

چکیده :

حوزه عمومی از مهمترین کانون‌هایی است که نظریه‌های دموکراتیک در دوران ما پیرامون آن شکل گرفته است و زمینه شکل‌گیری افکار عمومی، اراده جمعی و نظارت آگاهانه و منطقی بر تصمیمات سیاسی را فراهم آورده است. این مفهوم به فضاها و فرایندهای ارتباطات اجتماعی آزاد و در عین حال مستقل دلالت می‌کند. در آن افراد فارغ از مقام رسمی خود مشارکت می‌کنند. حوزه عمومی زمینه ایجاد گفتگوی آزادانه، نقادانه، عقلانی و منطقی را فراهم می‌کند. ابزارهای حوزه عمومی با توسعه تکنولوژی تحول می‌یابند. اینترنت به عنوان یکی از ابزارهای حوزه عمومی با داشتن ویژگی‌هایی چون همزمان بودن، تعاملی بودن و سانسورگری شرایط مناسبتری برای ارتباطات حوزه عمومی را دارد. دانشجویان همواره از پیشروترین نیروهای اجتماعی بوده‌اند. آنها همواره به عنوان فعالان حوزه عمومی‌واقعی عمل کرده‌اند. استفاده از فناوری‌های ارتباطی نوین به ویژه اینترنت موجب حضور بیشتر آنها در حوزه عمومی شده است. پژوهش حاضر با هدف بررسی تعامل کنشگری در حوزه عمومی مجازی و واقعی در بین دانشجویان دانشگاه بوعلی سینا انجام گرفته است. مبنای تئوریک این پژوهش نظرات هابرماس بوده، علاوه بر آن از نظرات کانت، هگل، مارکس، آرنت و... استفاده شده است. در این پژوهش از روش پیمایشی و ابزار پرسشنامه استفاده شده است. جامعه آماری دانشجویان دانشگاه بوعلی سینا در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری بوده‌اند. روش نمونه‌گیری، روش نمونه‌گیری طبقه‌ای و حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۳۸۴ نفر بوده است. توصیف و تبیین داده‌ها با استفاده از نرم افزار spss انجام شده است. سوالات مربوط به آزمون فرضیه‌ها در ۵۱ پرسش با ۷ خرده مقیاس (مهارت‌های فردی، حوزه عمومی مجازی، حوزه عمومی واقعی، طبقه اجتماعی، متغیرهای فردی، عضویت در تشکل‌های دانشجویی و آگاهی سیاسی- اجتماعی) طرح شده است. یافته‌های پژوهش نشان داده است که بین میزان کنشگری دانشجویان در حوزه عمومی مجازی و واقعی، بر اساس متغیرهای عضویت در تشکل‌های دانشجویی و آگاهی سیاسی- اجتماعی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. ولی رابطه کنشگری‌ها با متغیرهای مهارت‌های فردی و طبقه اجتماعی معنی‌دار نبوده است. این بررسی نشان می‌دهد که حوزه عمومی در ایران با مشکل مواجه است و طرح آزادانه، نقادانه، منطقی دیدگاهها و نظارت عمومی بر تصمیمات سیاسی بسادگی امکان پذیر نمی‌باشد.

واژه‌های کلیدی: حوزه عمومی واقعی، حوزه عمومی مجازی، آگاهی سیاسی- اجتماعی، طبقه اجتماعی، تشکل‌های دانشجویی

فصل اول: کلیات

۱-۱-۱- مقدمه.....	۱
۲-۱- بیان مسأله.....	۲
۳-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق :.....	۶
۴-۱- سوالات تحقیق :	۷
۵-۱- اهداف تحقیق :.....	۸

فصل دوم: ادبیات تحقیق و چهارچوب نظری تحقیق

۱-۲- مقدمه.....	۹
۲-۲- پیشینه تحقیق.....	۱۰
۱-۲-۲- تحقیقات انجام شده داخلی:.....	۱۰
۲-۲-۲- تحقیقات خارجی انجام شده:.....	۱۳
۲-۲- مبانی نظری پژوهش.....	۱۷
۱-۲-۲- مبانی نظری حوزه عمومی.....	۱۷
۱-۲-۲-۱- نگاهی تاریخی به مفهوم حوزه عمومی.....	۱۷
۲-۲-۱-۲- پیشینه نظری حوزه عمومی.....	۱۸
۳-۲-۱-۲- هابرماس و حوزه عمومی.....	۲۰
۱-۳-۲-۲- روایت تاریخی هابرماس از حوزه عمومی.....	۲۰
۲-۳-۱-۲-۲- هابرماس و مفهوم هنجاری حوزه عمومی.....	۲۲
۴-۱-۲-۲- اخلاق گفتگو در حوزه عمومی.....	۲۵
۵-۱-۲-۲- نظریه کنش ارتباطی: گفتگو در حوزه عمومی.....	۲۶
۶-۱-۲-۲- حوزه عمومی و وضعیت آرمانی گفتار.....	۲۷
۷-۱-۲-۲- جامعه مدنی و حوزه عمومی.....	۲۹
۸-۱-۲-۲- رسانه و حوزه عمومی.....	۳۵
۹-۱-۲-۲- مفهوم افکار عمومی.....	۳۷
۱۰-۱-۲-۲- نقش رسانهها بر افکار عمومی.....	۳۹
۲-۲-۲- بخش دوم: اینترنت به عنوان حوزه عمومی.....	۴۳
۱-۲-۲-۲- شمول عام و دسترسی همگانی.....	۴۳
۱-۱-۲-۲-۲- معنا و اهمیت شمول عام حوزه عمومی.....	۴۳
۲-۲-۲-۲- ابعاد چهار رگانه دسترسی به حوزه عمومی.....	۴۴
۱-۲-۲-۲-۲- وضعیت حال و آینده دسترسی.....	۴۵

۴۷ ۲-۲-۲-۲-۲-۲ دسترسی به اطلاعات
۴۹ ۳-۲-۲-۲-۲-۲ دسترسی به دیگران (دسترسی افقی)
۵۱ ۴-۲-۲-۲-۲-۲ دسترسی به حوزه قدرت سیاسی (دسترسی عمودی)
۵۲ ۳-۲-۲-۲-۲-۲ موانع و محدودیت های دسترسی عمومی به اینترنت
۵۸ فرضیه های تحقیق

فصل سوم: روش تحقیق

۵۹ ۱-۳-۱ مقدمه
۵۹ ۲-۳-۲ فرضیه های تحقیق
۶۰ ۳-۳-۳ تعاریف نظری و عملیاتی
۶۰ ۱-۳-۳-۱ تعاریف نظری متغیرهای وابسته و مستقل
۶۲ ۲-۳-۳-۲ تعاریف عملیاتی متغیرهای وابسته و مستقل
۷۰ ۴-۳-۴ روش تحقیق
۷۰ ۵-۳-۵ ابزار تحقیق
۷۱ ۶-۳-۶ اعتبار و دقت اندازه گیری
۷۱ ۱-۶-۳-۱ پایایی تحقیق
۷۲ ۲-۶-۳-۲ اعتبار تحقیق
۷۳ ۷-۳-۷ قلمرو تحقیق
۷۳ ۱-۷-۳-۱ قلمرو موضوعی تحقیق
۷۳ ۲-۷-۳-۲ قلمرو مکانی و جامعه آماری تحقیق
۷۳ ۳-۷-۳-۳ قلمرو زمانی تحقیق
۷۳ ۸-۳-۸ واحد تحلیل و سطح مشاهده
۷۳ ۹-۳-۹ روش نمونه گیری
۷۴ ۱۰-۳-۱۰ جامعه آماری
۷۴ ۱۱-۳-۱۱ شیوه تعیین حجم نمونه
۷۵ ۱۲-۳-۱۲ روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

فصل چهارم (یافته های تحقیق)

۷۶ ۱-۴-۱ مقدمه
۷۷ ۲-۴-۲ مشخصات عمومی پاسخگویان
۷۷ ۱-۲-۴-۱ جنسیت
۷۸ ۲-۲-۴-۲ سن
۸۰ ۳-۲-۴-۳ قومیت
۸۱ ۴-۲-۴-۴ وضعیت تأهل

- ۸۲ ۴-۲-۵- محل سکونت
- ۸۲ ۴-۲-۶- سال ورود به دانشگاه
- ۸۳ ۴-۲-۷- رشته تحصیلی
- ۸۵ ۴-۲-۸- مقطع تحصیلی
- ۸۶ ۴-۲-۹- مذهب
- ۸۷ ۴-۳-۳- توصیف نمرات متغیرهای اصلی تحقیق
- ۸۷ ۴-۳-۱- عضویت در تشکلهای دانشجویی
- ۸۸ ۴-۳-۲- طبقه اجتماعی
- ۸۸ ۴-۳-۲-۱- میزان تحصیلات پدر
- ۸۹ ۴-۳-۲-۲- میزان تحصیلات مادر
- ۹۰ ۴-۳-۲-۳- منزلت شغلی پدر
- ۹۱ ۴-۳-۲-۴- منزلت شغلی مادر
- ۹۲ ۴-۳-۲-۵- درآمد ماهیانه خانواده
- ۹۴ ۴-۳-۲-۶- تصور ذهنی پاسخگویان در مورد طبقه اجتماعی خود
- ۹۵ ۴-۳-۲-۷- طبقه اجتماعی
- ۹۶ ۴-۳-۳- مهارتهای فردی، کنشگری در حوزه عمومی مجازی، کنشگری در حوزه عمومی واقعی و آگاهی سیاسی
- ۹۷ ۴-۳-۳-۱- شاخص مهارتهای فردی
- ۹۸ ۴-۳-۳-۲- شاخص کنشگری در حوزه عمومی مجازی
- ۹۹ ۴-۳-۳-۳- شاخص کنشگری در حوزه عمومی واقعی
- ۱۰۰ ۴-۳-۳-۴- شاخص آگاهی سیاسی - اجتماعی
- ۱۰۱ ۴-۴- بررسی فرضیه های تحقیق
- ۱۰۱ ۴-۴-۱- فرضیه ۱. میزان کنشگری دانشجویان در حوزه عمومی مجازی و واقعی بر اساس عوامل فردی تفاوت معنیداری دارد.
- ۱۰۱ ۴-۴-۱-۱- بررسی تفاوت میزان کنشگری در حوزه عمومی مجازی و واقعی بین دانشجویان دختر و پسر
- ۱۰۴ ۴-۴-۱-۲- بررسی تفاوت میزان کنشگری در حوزه عمومی مجازی و واقعی دانشجویان مجرد و متأهل
- ۱۰۶ ۴-۴-۱-۳- بررسی تفاوت میزان کنشگری در حوزه عمومی مجازی و واقعی بین دانشجویان شیعه و سنی
- ۱۰۸ ۴-۴-۱-۳- بررسی تفاوت میزان کنشگری در حوزه عمومی مجازی و واقعی بین دانشجویان ساکن شهر و روستا

۴-۱-۴-۴- بررسی تفاوت کنشگری در حوزه عمومی مجازی و واقعی بین مقاطع تحصیلی کارشناسی، ارشد و دکتری	۱۱۰
۴-۱-۴-۵- بررسی تفاوت کنشگری در حوزه عمومی مجازی و واقعی بین قومیت‌های مختلف.....	۱۱۲
۴-۱-۴-۶- بررسی تفاوت کنشگری در حوزه عمومی مجازی و واقعی بین رشته‌های تحصیلی مختلف	۱۱۵
۴-۱-۴-۷- بررسی رابطه سن با کنشگری در حوزه عمومی مجازی و واقعی	۱۱۷
۴-۲-۴-۲- فرضیه ۲. میزان کنشگری دانشجویان عضو تشکلهای دانشجویی و دانشجویان غیر عضو در حوزه عمومی مجازی و واقعی تفاوت معنیداری دارد.....	۱۱۸
۴-۳-۴-۳- فرضیه ۳. بین میزان آگاهی سیاسی - اجتماعی فرد و کنشگری در حوزه عمومی واقعی و مجازی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.....	۱۲۰
۴-۴-۴-۴- فرضیه ۴. بین مهارت‌های فردی و کنشگری فرد در حوزه عمومی واقعی و مجازی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.....	۱۲۱
۴-۵-۴-۵- فرضیه ۵. بین طبقه اجتماعی و کنشگری در حوزه عمومی واقعی و مجازی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.....	۱۲۲
۴-۶-۴-۶- فرضیه ۶. بین کنشگری در حوزی عمومی واقعی و مجازی تفاوت وجود دارد.....	۱۲۳

فصل پنجم (نتیجه گیری و پیشنهادها)

۱-۵- مقدمه.....	۱۲۴
۲-۵- خلاصه روند انجام پژوهش	۱۲۴
۳-۵- نتایج به دست آمده از تحلیل آماری.....	۱۲۵
۴-۵- تحلیل نتایج.....	۱۳۰
۵-۵- محدودیتها.....	۱۳۵
۶-۵- ارائه پیشنهادات و راهکارها.....	۱۳۶
منابع و مأخذ	۱۳۷

فهرست جداول

صفحه

عنوان

جدول ۳-۱: گویه های سنجش کنشگری در حوزه عمومی واقعی.....	۶۲
جدول ۳-۲: گویه های سنجش کنشگری در حوزه عمومی مجازی.....	۶۴
جدول ۳-۳: گویه هایی برای سنجش طبقه اجتماعی.....	۶۶
جدول ۳-۴: گویه های سنجش شاخص آگاهی سیاسی-اجتماعی.....	۶۷
جدول ۳-۵: گویه سنجش عضویت در تشکلهای دانشجویی.....	۶۸
جدول ۳-۶: گویه های سنجش مهارتهای فردی.....	۶۹
جدول ۳-۷: سؤالات مربوط به سنجش متغیرهای زمینهای.....	۷۰
جدول ۳-۸: ضریب روایی مقیاسها در پرسشنامه نهایی.....	۷۲
جدول ۳-۹: توزیع فراوانی نمونه مورد بررسی.....	۷۴
جدول ۴-۱: توزیع جمعیت نمونه بر اساس جنسیت.....	۷۷
جدول ۴-۲: شاخصهای توصیفی سن نمونه مورد بررسی.....	۷۸
جدول ۴-۳: توزیع جمعیت نمونه بر اساس گروه سنی.....	۷۸
جدول ۴-۴: توزیع جمعیت نمونه بر اساس قومیت.....	۸۰
جدول ۴-۵: توزیع جمعیت نمونه بر اساس وضعیت تأهل.....	۸۱
جدول ۴-۶: توزیع جمعیت نمونه بر اساس محل سکونت.....	۸۲
جدول ۴-۷: توزیع جمعیت نمونه بر اساس سال ورود به دانشگاه.....	۸۳
جدول ۴-۸: توزیع جمعیت نمونه بر اساس رشته تحصیلی.....	۸۴
جدول ۴-۹: توزیع جمعیت نمونه بر اساس مقطع تحصیلی.....	۸۵
جدول ۴-۱۰: توزیع جمعیت نمونه بر اساس مذهب.....	۸۶
جدول ۴-۱۱: توزیع جمعیت نمونه بر اساس عضویت در تشکل های دانشجویی.....	۸۷
جدول ۴-۱۲: توزیع جمعیت نمونه بر اساس میزان تحصیلات پدر.....	۸۸
جدول ۴-۱۳: توزیع جمعیت نمونه بر اساس میزان تحصیلات مادر.....	۸۹
جدول ۴-۱۴: توزیع جمعیت نمونه بر اساس منزلت شغلی پدر.....	۹۰
جدول ۴-۱۵: توزیع جمعیت نمونه بر اساس منزلت شغلی مادر.....	۹۱
جدول ۴-۱۶: شاخصهای توصیفی میزان درآمد ماهیانه خانواده.....	۹۲
جدول ۴-۱۷: توزیع جمعیت نمونه بر اساس میزان درآمد ماهیانه خانواده.....	۹۳
جدول ۴-۱۸: توزیع جمعیت نمونه بر اساس تصور ذهنی درباره طبقه اجتماعی خود.....	۹۴
جدول ۴-۱۹: شاخصهای توصیفی نمرات طبقه اجتماعی.....	۹۵
جدول ۴-۲۰: توزیع جمعیت نمونه بر اساس طبقه اجتماعی.....	۹۵

- جدول ۴-۲۱: شاخصهای توصیفی نمرات متغیرهای اصلی تحقیق..... ۹۷
- جدول ۴-۲۲: توزیع جمعیت نمونه بر اساس میزان مهارت‌های فردی ۹۷
- جدول ۴-۲۳: توزیع جمعیت نمونه بر اساس میزان کنشگری در حوزه مجازی ۹۸
- جدول ۴-۲۴: توزیع جمعیت نمونه بر اساس میزان کنشگری در حوزه واقعی..... ۹۹
- جدول ۴-۲۵: توزیع جمعیت نمونه بر اساس میزان آگاهی سیاسی-اجتماعی..... ۱۰۰
- جدول ۴-۲۶: آزمون t مستقل برای مقایسه تفاوت میانگین نمرات کنش‌گری دانشجویان دختر و پسر..... ۱۰۱
- جدول ۴-۲۷: آزمون t مستقل برای مقایسه تفاوت میانگین نمرات کنشگری دانشجویان مجرد و متأهل..... ۱۰۴
- جدول ۴-۲۸: آزمون t مستقل برای مقایسه تفاوت میانگین نمرات کنشگری بین دانشجویان شیعه و سنی..... ۱۰۶
- جدول ۴-۲۹: آزمون t مستقل برای مقایسه تفاوت میانگین نمرات کنشگری بین دانشجویان ساکن شهر و روستا..... ۱۰۸
- جدول ۴-۳۰: میانگین نمرات کنشگری مجازی و واقعی در سه مقطع تحصیلی ۱۱۰
- جدول ۴-۳۱: آزمون ANOVA برای مقایسه میانگین نمرات کنشگری دانشجویان سه مقطع تحصیلی در حوزه عمومی مجازی ۱۱۱
- جدول ۴-۳۲: آزمون ANOVA برای مقایسه میانگین نمرات کنشگری دانشجویان سه مقطع تحصیلی در حوزه عمومی واقعی..... ۱۱۲
- جدول ۴-۳۳: میانگین نمرات کنشگری مجازی و واقعی در قومیت‌های مختلف..... ۱۱۲
- جدول ۴-۳۴: آزمون ANOVA برای مقایسه میانگین نمرات کنشگری دانشجویان قومیت‌های مختلف در حوزه عمومی مجازی..... ۱۱۴
- جدول ۴-۳۵: آزمون ANOVA برای مقایسه میانگین نمرات کنشگری دانشجویان قومیت‌های مختلف در حوزه عمومی واقعی..... ۱۱۴
- جدول ۴-۳۶: میانگین نمرات کنشگری مجازی و واقعی در رشته‌های تحصیلی مختلف..... ۱۱۵
- جدول ۴-۳۷: آزمون ANOVA برای مقایسه میانگین نمرات کنشگری دانشجویان رشته‌های مختلف در حوزه عمومی مجازی..... ۱۱۶
- جدول ۴-۳۸: آزمون ANOVA برای مقایسه میانگین نمرات کنشگری دانشجویان رشته‌های مختلف در حوزه عمومی واقعی..... ۱۱۶
- جدول ۴-۳۹: ضریب همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه سن دانشجویان با میزان کنشگری..... ۱۱۷
- در حوزه عمومی واقعی و مجازی..... ۱۱۷
- جدول ۴-۴۰: آزمون t مستقل برای مقایسه تفاوت میانگین نمرات کنشگری بین دانشجویان عضو و غیر عضو..... ۱۱۸

جدول ۴-۴۱: ضریب همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه آگاهی سیاسی-اجتماعی با میزان کنشگری در حوزه عمومی واقعی و مجازی.....	۱۲۰
جدول ۴-۴۲: ضریب همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه مهارت‌های فردی با میزان کنشگری.....	۱۲۱
جدول ۴-۴۳: ضریب همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه طبقه اجتماعی با میزان کنشگری.....	۱۲۲
جدول ۴-۴۴: آزمون t همبسته برای مقایسه میزان کنشگری دانشجویان در حوزه عمومی و واقعی.....	۱۲۳

فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

- نمودار ۴-۱: توزیع جنسیتی جمعیت نمونه ۷۷
- نمودار ۴-۲: نمودار ستونی گروه‌های سنی پاسخگویان ۷۹
- نمودار ۴-۳: نمودار ستونی قومیت پاسخگویان ۸۰
- نمودار ۴-۴: توزیع جمعیت نمونه بر اساس وضعیت تأهل ۸۱
- نمودار ۴-۵: توزیع جمعیت نمونه بر اساس محل سکونت ۸۲
- نمودار ۴-۶: نمودار ستونی سال ورود به دانشگاه ۸۳
- نمودار ۴-۷: نمودار ستونی رشته تحصیلی پاسخگویان ۸۴
- نمودار ۴-۸: نمودار ستونی مقطع تحصیلی پاسخگویان ۸۵
- نمودار ۴-۹: توزیع جمعیت نمونه بر اساس مذهب ۸۶
- نمودار ۴-۱۰: نمودار ستونی عضویت در تشکلهای دانشجویی ۸۷
- نمودار ۴-۱۱: نمودار ستونی میزان تحصیلات پدر ۸۹
- نمودار ۴-۱۲: نمودار ستونی میزان تحصیلات مادر ۹۰
- نمودار ۴-۱۳: نمودار ستونی منزلت شغلی پدر ۹۱
- نمودار ۴-۱۴: نمودار ستونی منزلت شغلی مادر ۹۲
- نمودار ۴-۱۵: نمودار ستونی میزان درآمد ماهیانه خانواده ۹۳
- نمودار ۴-۱۶: نمودار ستونی تصور ذهنی در مورد طبقه اجتماعی خود ۹۴
- نمودار ۴-۱۷: نمودار ستونی طبقه اجتماعی پاسخگویان ۹۶
- نمودار ۴-۱۸: نمودار ستونی طبقه مهارت‌های اجتماعی ۹۸
- نمودار ۴-۱۹: نمودار ستونی میزان کنشگری در حوزه عمومی مجازی ۹۹
- نمودار ۴-۲۰: نمودار ستونی میزان کنشگری در حوزه عمومی واقعی ۱۰۰
- نمودار ۴-۲۱: نمودار ستونی میزان آگاهی سیاسی - اجتماعی ۱۰۱
- نمودار ۴-۲۲: میانگین نمرات کنشگری دانشجویان دختر و پسر در حوزه عمومی واقعی و مجازی ۱۰۲
- نمودار ۴-۲۳: میانگین نمرات کنشگری دانشجویان مجرد و متأهل در حوزه عمومی واقعی و مجازی ۱۰۴
- نمودار ۴-۲۴: میانگین نمرات کنشگری دانشجویان شیعه و سنی در حوزه عمومی واقعی و مجازی ۱۰۶
- نمودار ۴-۲۵: میانگین نمرات کنشگری دانشجویان ساکن شهر و روستا در حوزه عمومی واقعی و مجازی ۱۰۸
- نمودار ۴-۲۶: میانگین نمرات کنشگری دانشجویان کارشناسی، ارشد و دکتری در حوزه عمومی واقعی و مجازی ۱۱۰

نمودار ۴-۲۷: میانگین نمرات کنشگری دانشجویان قومیت‌های مختلف در حوزه عمومی واقعی و مجازی ۱۱۳

نمودار ۴-۲۷: مقایسه میانگین نمرات کنشگری دانشجویان عضو تشکلهای دانشجویان و دانشجویان غیر عضو ۱۱۸

فهرست شکلها

صفحه

عنوان

شکل ۱-۲- : مدل تحلیلی تحقیق (با تاکید بر متغیرهای مستقل و وابسته)..... ۵۸

فصل اول:

کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

مفهوم حوزه عمومی یکی از مهمترین کانون‌هایی بوده است که نظریه دموکراتیک، در دوران ما پیرامون آن شکل گرفته است. این مفهوم به فضاها و فرایندهای ارتباطات اجتماعی آزاد، به لحاظ سیاسی مناسب، و در عین حال مستقل دلالت می‌کند. هم‌زمان با آن، جامعه مدنی به عنوان حوزه روابط اقتصادی خصوصی که تحت حفاظت اقتدار همگانی استقرار یافته، سر برآورده است. بدین ترتیب بین قلمرو عمومی و دولت از یک سو، قلمرو خصوصی و جامعه مدنی از سوی دیگر، حوزه جدیدی از عامه با نام «حوزه عمومی» پدیدار شده است. «هابرماس» بر خاصیت رهایی‌بخش و امکانات ارتباطی این حوزه در نقد دولت و مطرح ساختن مسائل عمومی در بحثی منصفانه و رهایی‌بخش تأکید دارد. بسیاری از دست‌اندرکاران و نظریه‌پردازان برجسته در تدوین نظریه حوزه عمومی برآنند که حوزه عمومی در واقع منادی و بیانگر منافع اجتماعی و یا منافع عمومی است. در نظر آنان، پی‌گیری این منافع متضمن آزاد ساختن جامعه مدنی از مداخله سیاسی و همچنین محدود ساختن دولت به حوزه یا قلمروی از فعالیت‌هایی است که تحت نظارت عموم قرار دارد. هدف اصلی حوزه عمومی این است که میان شهروندان درباره «خیر مشترک» بحث‌های انتقادی- عقلانی صورت گیرد. در این میان، رسانه‌های جمعی با توجه به تمرکزشان بر انتشار اخبار و تحلیل‌های انتقادی، یکی از ارکان حوزه عمومی کارآمد هستند.

توسعه چشمگیر ارتباطات بین‌المللی شبکه‌ای و رایانه‌ای مانند شبکه جهانی اینترنت و به تبع آن پایگاه‌های اطلاع‌رسانی، پست‌الکترونیکی، بولتن‌های الکترونیکی و دیگر انواع واقعیت مجازی، تازه‌ترین تصویر از حوزه عمومی را ترسیم می‌کند. این ابرفضا که از غیرفیزیکی‌ترین فضاها نیز هست، می‌تواند برای حوزه عمومی آثار و فواید فراوانی در برداشته باشد و بدون شک اهمیت آن روزبه روز افزایش

بیشتری می‌یابد. اینترنت رسانه‌ای است که به همه مشارکت‌کنندگان و کاربران، برای استفاده مشترک از اطلاعات، فرصت برابر اعطا می‌کند. اینترنت از این لحاظ، و بدون اعمال محدودیت از سوی سایر رسانه‌های جمعی به مثابه یک واسطه جمعی عمل می‌کند. تلویزیون و روزنامه‌ها، به‌طور خاص، به زیرساخت‌های عظیم و گران‌قیمت نیاز دارند و در نتیجه باید دید چه کسانی استطاعت مالی برای مالکیت و کنترل آنها را دارند. پیدایش اینترنت به معنای این است که هر کس می‌تواند با حداقل تلاش و دشواری، به دیگران وصل بشود و دانش و دیدگاه‌هایش را برای فردی به‌خصوص یا همگان منتشر سازد. از این لحاظ، اینترنت وسیله‌ای پایدار جهت تقویت گفت‌وگوی عمومی در مورد طیف وسیعی از مسائل مربوط به خیر مشترک است. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های اینترنت این است که فرصتی را در اختیار خالقان فرآورده‌های فرهنگی قرار می‌دهد تا آثار خود را فارغ از دخالت دولت و بدون نیاز به سرمایه و استفاده از رسانه‌هایی مثل رادیو، تلویزیون و مطبوعات، منتشر سازند. پیدایش پست الکترونیکی به مردم امکان داده است تا به ارتباطات خود جنبه جهانی بدهند. نیز اینترنت به شهروندان این امکان را می‌دهد تا با دسترسی خود به سایر نقاط جهان، یک بحث و گفت‌وگوی منطقی را عرضه کنند و به نقد منطقی بپردازند.

از این‌رو تحقیق حاضر تلاشی است برای کشف و توضیح ارتباط میان دو عنصر اینترنت و حوزه عمومی. شبکه اینترنت در این پژوهش اصولاً به مثابه رسانه ارتباطی جدیدی با خصائص منحصر به فرد مطرح می‌شود که قادر است کارکردهای اساسی حوزه عمومی را که رسانه‌های سنتی از انجام آن باز مانده‌اند انجام دهد و برآنیم کنشگری دانشجویان در دو حوزه عمومی مجازی و حوزه عمومی واقعی و عوامل تأثیرگذار بر آن را بررسی کرده و میزان ارتباط کنشگری در این دو حوزه را نشان دهیم چرا که دانشجویان از کاربران فعال اینترنت به شمار می‌آیند و با اهداف متفاوتی از این رسانه استفاده می‌کنند.

در بخش نخست از فصل اول، به چگونگی پژوهش پرداخته می‌شود. پس از بیان مسأله، اهمیت تحقیق برشمرده خواهد شد تا مشخص گردد چه ضرورت‌هایی برای انجام این تحقیق وجود دارد و سپس سؤالات تحقیق مطرح می‌شود. در پایان فصل نیز اهداف پژوهش ارائه می‌گردد که مشخص می‌کنند اطلاعات با چه اهدافی جمع‌آوری خواهند شد.

۲-۱- بیان مسأله

هدف دموکراسی مشارکت گسترده‌ی مردمی است و اساساً دموکراسی چون این امکان را به مردم می‌دهد که سرنوشت خود را تعیین کنند ارزشمند تلقی شده است. در حالی که به نظر بسیاری از